

Kroppps kyrka

56.0860, 12.7975

Kroppps kyrka uppfördes troligen under första halvan av 1100-talet. Ungefär hälften av den romanska sydportalen, som var männens ingång är bevarad medan hela nordportalen, alltså kvinnornas ingång är intakt. Ett vapenhus uppfördes vid sydportalen under andra halvan av 1400-talet, och ett trapphus tillkom vid tornets norra sida, samtidigt som sengotiska kryssvalv slogs över kyrkans långhus, kor, tornets bottenvåning och vapenhus. Tornet har troligen uppförts mot slutet av 1100-talet eller under 1200-talets första hälft.

I början på 1700-talet byggdes den norra korsarmen och vid mitten av 1800-talet uppfördes korsarmen i söder samtidigt som en sakristia tillkom. Inför detta bygge revs vapenhuset och sydportalen murades igen samtidigt som man lät ta upp en västportal. De medeltida valven revs 1865 och ersattes av ett tredelat trätak.

Efter att kyrkan drabbades av en svår eldsvåda 1931, orsakad av en bristfällig rökgång över södra korsarmen. Kyrkan återuppbyggdes året efter under ledning av arkitekten Oscar Persson.

På kyrkogården strax utanför kyrkan finns ett inhägnat område med gravar tillhörande den adliga ätten Bennet. Här finner vi bland annat graven över löjtnant Carl Wilhelm Bennet, som dog i Stockholm 1910, men som var ägare till Rosendals slott utanför Helsingborg, ett slott som ätten ärvde på 1700-talet. Åtta generationer av Bennetsläkten levde sedan på Rosendal, ända fram till 2015 då slottet såldes. Många ur ätten ligger begravda här på kyrkogården. Carl Wilhelm Bennet var gift med sin kusin, friherrinnan Vilhelmina Gustava Sofia Bennet, som också ligger begravd här.

I samband med kyrkans restaurering tillkom en ny altartavla av konstnären Per Siegård.

Läktarpredikstolen med baldakin i senrenässans från 1616 av den tyske bildhuggaren Statius Otto är en av få i Sverige som är placerad på sin ursprungliga plats framför triumfbågen. Predikstolen togs ned på 1840-talet och flyttades på 1870-talet till Rosendal. När kyrkan återuppbyggdes efter branden återfick altarpredikstolen sin ursprungliga plats i kyrkan.

Bildhuggaren Statius Otto är även bland annat känd för predikstolen som finns i Sankta Maria kyrka i Helsingborg, samt den stora Bilesängen som finns på Rosendals slott.

I kyrkan förvaras även två medeltida i dag mycket sällsynta fönsterkarmar av ek, som synbarligen suttit i nu försvunna romanska fönster i kyrkan, och kan sannolikt dateras till 1200- eller 1300-talet.

I korets norra del finns även fragmentariska kalkmålningar av senromansk typ, troligen tillkomna under 1200-talet. Förmodligen rör det sig om ett Majestas Domini-motiv. Det som ännu syns är en rad av apostlar mot en gul bakgrund.

I mitten av 1600-talet var Rasmus Hoffgaard kyrkoherde i Kropp & Mörarp. Han var gift med Dorothea Munthe som kom från en ätt med präster.

Ätten Munthes vapen finns på ett epitafium, alltså begravningsvapen, som hänger här i Kroppps kyrka. Och exakt samma vapensköld finns på en gravplåt i en kyrka i Bergen, Norge, där biskop Ludvig Munthe ligger begravd.

Dorothea Munthe hade tagit ställning i striden mellan Sverige och Danmark och familjen tvingades därför lämna Kropp och flytta till Danmark.

I kyrkan fanns tidigare en romansk dopfont av Höörsandsten, som numera förvaras på Lunds Universitets historiska museum. Dopfonten som tillhör den så kallade Mörarpsgruppen räknas som en av de äldsta i landskapet, och kan troligen dateras till tiden omkring mitten av 1100-talet eller något tidigare. I bottnen har ett uttömningshål börjat huggas, men detta arbete har avbrutits varefter det återupptagits alldeles intill. Även detta arbete har dock avbrutits, även om borringen här kommit djupare än i det första hålet. Även underifrån har borringen påbörjats, och här har det oavslutade borrhålet fyllts med bly.

Vid dopdunten finns Thorvaldsens Kristustaty, som tidigare, mellan 181865 och 19321 varit altarprydnad.

I kyrkan finns ett krucifix från andra hälften av 1400-talet, där Kristi huvud är vridet åt höger och lutat framåt.

Kroppen, utan armarna var under ett antal år i förvar på Lunds Historiska museum, innan den återbördades till kyrkan.

I kyrkan fanns tidigare även en medeltida gravhäll, men denna förstördes vid branden 1931.

Den nuvarande mekaniska orgeln byggdes 1950 av Th Frobenius & Co i Danska Lyngby, och orgelläktaren byggdes om efter ritningar av arkitekt Nils G. Blanck. Läktaren försågs två år senare med målningar av Axel Theodor Kulle, som inte ska förväxlas med sin farbror konstnären Axel Kulle. Axel Theodor Kulle tillhörde Skånska konstnärslaget och är representerad i Nationalmuseum, Malmö museum och Lunds universitets konstmuseum.

Källor:

Webb: Kropps församling

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.